

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Egyredezre 2 korona 50 fillér. félre 5 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvántári közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Községi takarékpénztárak.

II.

Indokolttá teszi-e a hitellel Szentesen egy községi takarékpénztár létesítését? Aki erre a kérdésre elfogulatlanul akar megfelelni, annak ismernie is kell ezt a hitellel. Nem állítom, hogy ezt minden vonatkozásában ismerem, de — nyitva tartom a szememet, szeretek megfigyelni embereket és intézményeket és merem állítani, hogy ritkán megfigyeléseimből hely telen követhetéseket.

Ezenfölül néhány év előtt két barátommal tanulmányoztuk is a szentesi három nagy pénzintézet belső szervezetét abból az alkalomból, hogy lapunkban e három pénzintézet esetleges egybeolvadásának eszméjét felvetettük, amire nézve akkor, éppen e barátaim külön-külön egy-egy cikksorozatát is szenteltek ennek az eszmének.

Az én megfigyeléseim, az én akkori tanulmányaim engem arról győztek meg, — és ez ma is a meggyőződésem, hogy Szentesen a hitelügynek a képzelhető legszolidabb módon lesznek a meglévő három pénzintézet által kielégítve, úgy, hogy annál szolidabb, realisabb alapon egy községi takarékpénztár sem elégíthetné ki azokat. Arra tehát, hogy nálunk községi takarékpénztár alakuljon, nem csupán ezen itt elmondott okból, de azért sincsen semmi szükség, mert egy községi takarékpénztár alakítása száz és ezer érdekszálát lámadna meg, mely ma nálunk a hitelt igénybe vevőket, a takarékbetételéseket, az egész üzleti életünket a meglévő három pénzintézethez fűzi és megtámadná ezeket olyan módon, olyan formában, amely nagy veszedelmek, sőt száz meg száz családra nézve a végpusztulás csiréit is magában rejtené: amihez részemről soha segédkezet nyújtani nem tudnék.

Arra lehet szükség — és ez ma is a nézetem, — hogy a három nagy pénzintézet ma szétforgácsolt erőit és tőkéit egy nagy, egységes hitelintézetté egyesítse, mert ezzel az egyesült erővel — szerintem — még áldásosabb volna a működésük és a mellett gátat vetnének a könnyelmű adósság-csinálás lehetőségében rejlő nagy veszedelmek is, mely ma — a konkurrenca folytán tényleg léteznek; de annak, hogy ezen szolid pénzintézetek romjain és számtalan hitelt élvező polgártársunk egzisztenciájának tönkretétele árán községi takarékpénztárt alakítsunk s a meg-

levő jót a bizonytalanért szétromboljuk: én szükségét nem látom.

És itt — mert ez a kettő szorosan együtt tartozik — elérkeztem annak a bizonyításához, hogy a hitelügynek esetleg jobb kielégítése tekintetéből sem szükséges nálunk a községi takarékpénztár létesítése azért, mert ez sem nyújthatna kedvezőbb feltételű kölcsönt a hitelre szorulóknak, mint a meglévő pénzintézetek.

A takarékbetét kamatlába ma a szentesi pénzintézeteknél négy százalékos. Ugyanennyiben véli a városi képviselő a kamatlábat az esetleges községi takarékpénztár betéteire is megállapítani. Látnivaló, hogy ezen a révén a takarékbetevők mitsem nyernének azzal, ha betétjeiket a meglévő pénzintézetekből kivonva, a községi takarékpénztárban helyeznék el; sőt merem állítani, hogy — ugyanilyen mi velettel a saját alapjai pénzét kezelve — a város sem nyerne semmit. Ellenkezőleg, éppen úgy veszítené bizonyos körülmények beálltával, mint a magánbetevő.

A városi képviselő úgy véli a községi takarékpénztárnál a betétkamatlábat megállapítandónak, hogy az állandóan és változatlanul négy százalékos legyen. Ha már most a pénzpiac megdrágul, ha a kölcsön kamatlába emelkedik, az szükségképpen maga után vonja minden más pénzintézetnél a betétkamatláb emelkedését is: vajjon a községi takarékpénztárban hagyják ekkor a magánbetevők, világos kárunkra, a megtakarított pénzüket csekélyebb gyümölcsözésre, vagy nem-e tömegestől rohanják meg majd azt a községi takarékpénztárt, hogy betétjeiket el olyan pénzintézetnél, mely magasabb kamatot biztosít nekik?

De — mondja a városi képviselő — nem is a betéteknek, hanem a kölcsönügyleteknek találja majd meg Szentes polgársága a maga hasznát, ha községi takarékpénztárt létesítünk.

Nevezetesen így számít: Ha a községi takarékpénztárban 4 százalékos kamatozásra elhelyezett tőkéket egy vagy egy és fél százalékkal magasabb kamatláb mellett adják is kölcsön a hitelt igénylőknek, már ez esetben is 100 forinttal olcsóbb kamatozású pénzhez jutnának s szerinte állandóan 4 százalékos kamatú betétek mellett sohasem kellvén a kölcsön kamatlábat 5— vagy 5 és fél százaléknál följebb emelni,

a kölcsönért folyamodó megtakarítana 2 vagy 2 és fél százalékot és ez lenne a községi takarékpénztártól nyert közvetlen haszna.

Ez a számvetés pedig alaposan sántít és nem vet számot a tényleges helyzettel. Sántít azért, mert állandóan négy százalékos betétkamatlábat semmiféle pénzintézetnél, községi takarékpénztárnál sem lehet megállapítani. Betét- és kölcsönkamatláb egyformán alá van vetve minden pénzintézetre nézve a pénzpiac áringadozásának és a szerint nő vagy apad, ahogy a piacon a pénz drágul vagy olcsóbb lesz.

Ma a szentesi pénzintézeteknél nagyobb hitelt igénylők 5 és fél százalékra, kisebb hitelt igénylők 6 százalékra kapnak kölcsönt. Hogy tudna ezen a kamatlábon a községi takarékpénztár úgy alatta maradni, hogy csak 2 százalék közvetlen hasznot is biztosítson a hozzá kölcsönért folyamodóknak, mikor maga kénytelen volna a betétek után 4 százalékot és a tőkekamatot is fizetni? Hiszen a városi alapok betétei után is a magánpénzüzetek fizetik ma ezt az adót.

És mikor a betét kamatláb 5 százalékra emelkedik, ahol csak pár év előtt is állott: mivel tudná ekkor a város indokolni azt, hogy alapjait saját magánál négy százalékra helyezi el, amiből még a tőkekamatot is kell majdan fizetni?

Ez a való helyzet Szentesre nézve minden községi takarékpénztár alakítására irányuló törekvéssel szemben. És ezzel együtt talán sikerült meggyőzően beigazolnom azt is, amit előző cikkem befejező részében mondtam, hogy t. i. a városi képviselő erre nézve, kifejlesztett számítása nagyon is téves.

Még csak azt okolom meg: miért tartanék veszedelmeknek Szentesen, a közbaygonra nézve minden olyan törekvést, mely egy községi takarékpénztár létesítését célozná.

Előre bocsátom, hogy ez a veszedelem ma nincs meg, mert a városi közügyek intézése, a közbaygon kezelése megbízható kezekben van minden irányban.

De szeretem az őszinte szót és így kimondom, hogy helyi közállapotainkat még nem látom teljesen konszolidáltaknak. A demagógia még felütheti újból a fejét és uralomra is vergődhet, bárha minden külső jel ez ellen vall is.

Nó hát, hogy a demagógia nálunk közbaygonpusztításban is mit jelent és hogy ennek céljait hogy szolgálná —

győgne kezekben — nálunk egy köz-
szégi lakareképző, ezt a ma élő nem-
zedéknek nem kell bővebben kifejtenem.
És én ehhez sem tudnék soha se-
gedkezet nyújtani. — is. —

Ostrom a mai rend ellen. Mindig idő-
szerű, hogy a szociális kérdéssől pár szót ejtsünk.
Nem első, nem új, de nem az utolsó pár szó
ez. Hiszen ez a nagyfősségű kérdés és
a maga józanságában úgyis az idők fejlődésének
feltartóztatlanul előtérbe nyomuló ügye és
dolga.

Tehát mozog a föld . . . De nemcsak
Galilei fizikai tanítása szerint, mint világtest,
mint anyag; hanem mozog a lelke: a tár-
sadalma is.

Mozog, megnyilatkozik a gondolkodik
immár az emberi társadalom legszélesebb
rétege is az egyetemes és egyéni, gazdasági és
társadalmi élet minden rendi jobbulsáért, a
minden rendő jogok és méltányos emberi
követelések viszonylagosabb és tökéletesebb
megosztásáért.

Hogy hol kezdődik és hol végződik
ama követelések és az azokra való törek-
vések jogos határa: igazán bajos volna pon-
tosan meghatározni.

De valamint igaz az, hogy bár még
ez áldást és termékenyítést nyújtó eső is
tesz helyeivel-közzel kárt, mégis szükség van
reá, mert jóval több a haszna: úgy a koron-
kint felszínre vágyó irányzatoknak és esz-
mécnék is körülbelül ez a diagnózis.

Sohsem keletkeztek önként, mindig a
kor szükségérte teremtette meg és vitte
előre, életre, rombolásaival, de egyidejűleg
a rombolást sokszorosan fölülmuló termé-
kenyítéssel együtt.

Igy fejlődött át a világ társadalmi élete
és rendje korról-korra mind tökéletesebbé.

Önkényuralom, hegemóniák, kasztok, a
feudalizmus és rendiségek korát és nyűgét
átgázolva, ma az alkotmányos népjog és nép-
szabadság idejét éljük.

De valljuk meg őszintén, vajjon igazán
annak tökéletes formáját és idejét éljük-e?
Bizony nem, hanem csupán az eddig elért
legjobbát.

Sokat irtak már eddig is minden rendű
társadalmi és gazdasági bajaink és érzésben
egyoldalúságunk hiányairól és ezek orvoslása
módjáról, mert sok féle az ok, mely ezen
irányzatot időserűvé és életképpé tette.

De bármilyen irányban tárgyaltak fölötté,
minket leginkább a saját alföldi viszonyaink
érdekelnek e kérdésben. És az alföldi me-
gyei és városi törvényhatóságok kormányzása
élén álló egyes férfiak adtak meg a legiga-
zibb feleletet, hogy az alföldi nép nem tud
a nagy birtokból földet szerezni, még ha
módja is van hozzá, pedig ez a vagy a ma-
gyar föld népe szívének a legbensőbb ohaja
és ennek nem teljesülhetése viszont minden
keserűség forrása.

A más vidékeket érdekelt nagy tőke,
gyári, ipari vállalatoknak az egyéni, anyagi,
erkölcsi érvényesülést szinte lehetetlenítő okai,
vagy az emberi, társadalmi és polgári jogok
szélesebb és méltányosabb kiterjesztésének
kérdései valójában az alföldi nép szívét, lel-
két — mint e részben nem olyan közvetlenül
érdekelte — nem érintik annyira.

Ezekért és ezekkel csak együtt harcol
azokkal, akik az ő érdekei nevében vele, de
viszont saját érdekeikért harcolnak. Hát, hogy
a föld mozog és a társadalom gondolkodik,

az nem baj, ha — helyesen, az általános jó-
ért és az általános tökéletességéért teszi.

De a joggal kötelesség is jár és ez:
hogy se szertelen, se hazafiatlan ne legyen.

Szükséges és észszerű, sőt lehető szoci-
ális fejlődésnek senki — aki elfogulatlan —
nem gátolója; de a nemzetközi jelleg ellen
lelkünk minden jó érzésével és hazafias tette
készségünk minden erejével kell harcolnunk.

Ha a gazdasági, ipari és gyári tőke ki-
zsarolja a munkást, a termelő erőt, azt mi is
károsnak tartjuk; de azt, hogy a vagyonosab-
bak ellen irtó habort indítsanak néphol-
dító és bolondítottak: védelembe venni nem
lehet.

A mai állami és társadalmi rend olyan
ostromlása, amilyen a szociálisták hadakozási
módját képezi, nem áll összhangban sem az
erkölcscsel, sem a jogérzettel, sem a magyar
haza szeretetével.

A követelőzések, igazságok nemzetron-
tást jelentenek és általuk jogtalan érvényesü-
lések céloztatván, az államhatalom tapintatos
intézkedéseivel helyes mederbe terelendők,
szükség esetén egész szigorúsággal el is foj-
tandók.

Városi közgyűlés.

— július 11. —

Az a nagy érdeklődés, mely a város-
tyakait izzó nyár szakán olyan tekintélyes
számban gyűjtötte ki a f. hó 11-ki közgyű-
lésre, a túl a kurcai tanácskozó terembe,
semmi esetre sem szolott a Konez-haz adas-
vételi szerződésének, sem a földi révhaz el-
adásának, — hanem kiváltotta ezt az érdeklő-
dést a képviselők szívéből-lelkéből az a
körülmeny, hogy a városi tisztviselők — nyo-
morúság anyagi helyzetük javítása érdeké-
ből — fizetésük rendezése tárgyában kérelem-
mel fordultak a képviselőtestülethez és ez a
kérelmük is ennek a közgyűlésnek a tárgy-
sorozatára volt kitéve.

Örömmel tölt el bennünket a tapasztal-
at, hogy ime ha szép, nemes, emberies esz-
lekedetet kell miveln, Szentes város képv-
előtestülete kebelében leomlanak a pártke-
retek és a jók szíve megtalálja útját annak,
hogy imponans erővel szerezzen érvényt nemes
elhatározásának, mely nem lehet más: mint
megbecsülése a tisztességes munkának, meg-
becsülése olyan szellemben és irányban, hogy
az a becsület munkás megkapja anyagi
eszközeit a nyomasztó gond nélküli való,
biztos megelhetésnek.

Aki csak egyszer is tanúja volt annak
egy hónap eisején, a városi tisztviselők havi
javadalma kifizetésének napján, hogy azt a
400—500 frt. évi fizetéssel javadalmazott
tisztviselő mint lesték már: a teljes asszony,
a kenyeres kofa, a hentes, a zöldséges kofa,
a speccerajos, meg a többi élcimiszert elárú-
sító hitelező, hogy pénzükhöz jussanak és
aki látta — mint ahogy e sorok írója több-
ször, elszoruló szívvel látta, hogy mikor mind-
ezeket kielégítette, annak a tisztviselőnek
arra a hónapra alig maradt a beallható rend-
kívüli kiadásai fedezésére néhány krajcar a
kezeben, úgy, hogy hónapról-hónapra, évről-
évre mind és mindcsak újabb és újabb hitel
igénybevételével tengethette a maga és csalá-
djára nyomorúságos életét, és tudja, az érti:
milyen leverő tudat volt eddig Szentes vá-
rosi köztisztviselőnek lenni, — de az tudja
igaz becse szerint értékelni a képviselőtes-
tület többségének azt a nemes forrásból
fakadt döntő határozatát és az ennek nyo-

man köztisztviselőink szívéből kitérő hatarta-
lan irómerzetet is, mely egy csapással vé-
gét szakítja a multak minden nyomorúsága-
nak és megadja ezután köztisztviselőinknek
a módot és eszözöket ahhoz, hogy — ha
nem fényűzésben is, — de nyugodtan, nyo-
masztó anyagi gondtól menten élhessenek,
becsületet munkájuk után.

Kalapot emelünk Szentes város képv-
előtestületének igaz emberi érzésre való
eme határozata előtt, mely annyi családnak,
a város annyi hű fiának adta meg a lelki
nyugodalmat és az ezen határozat fölött ér-
zett örömlüket nem csappantják meg legke-
vésbé sem azok a keserű kifakadások, melyek
egyes olyan képviselők lelkeülettéből törtek
elő, akiknek mindig fáj az, ha másokat is
boldogulni látnak az élet nehéz küzdelmében.

Nem rójjuk fel ezeknek sem bűnül e-
ket a kifogásokat, melyek csak igazolják a
közmondást: „a jóllakott nem hisz a z
éhezőknek.”

Keserűség nem vegyül ezért a mi örö-
mlünkbe, mikor a nevezetes közgyűlés lefo-
lyásáról részletes tudósításunkat a követke-
zőkben adjuk:

Előnök: Mátéffy Ferenc dr. polgár-
mester a rendkívül nagy számban összegyűlt
képviselek üdvözléseivel a közgyűlést meg-
nyitva, miután interpelláló nem került, ratér
a tárgysorozatra és annak konstalása után,
hogy a közgyűlés a napirend első ügye:
vagyis a Konez-haz adasvételi szerződés tekin-
tetében határozat képes, — az ügy rövid
ismertetése után elrendeli arra a névszerinti
szavazást, melynek eredménye az, hogy az
összes szavazatokkal kilenc ellen jóvalagya-
tak az adasvételi szerződést, amivel az apro-
jóság piactér rendezése végleges befejezés-
nyert.

Ugyancsak névszerinti szavazással hagyta
jóvá a közgyűlés nagy többsége a földi rév-
haz eladására Csernus Matyas csongrádi
lakossal kötött szerződést is és ezzel rátértek
a városi tisztviselők kérelmére, fizetésük ren-
dezése tárgyában.

A kérelmet Bugyi Antal főjegyző
olvasta fel s egyben előterjesztette, hogy a
városi tanács érdekeltnék tekintvén magát
ebben a kérdésben, határozati javaslatot arra
néve nem terjeszt a közgyűlés elé, csupán
azt kéri, hogy a tisztviselők kérelmét a köz-
gyűlés, ahogy adva van, egész terjedelmében
teljesítse.

Burián Lajos szolt aztan elsőnek a
kérdéshez. Visszatekintett saját tisztviselő-
kérdése idejére, arra a korra, mikor a város-
nak ő volt a polgármestere és amikor mar
tisztán belátta, hogy a nyomorúságos fizetés
mellét, melyet a tisztviselők kapnak, becsü-
letben, tisztességben megélni nem lehet. Épp
ezért kereste ő mar akkor is az eszközöket
arra, hogy a tisztviselők helyzetét könnyítsen
és az eszközét meg is találta abban, hogy az
árvartari tartalékalap kamatait kérték el a kor-
mánytól a tisztviselők pótvavadalmára, amit
meg is kaptak egészen az újabb időig, ami-
kor a törvény e kamatoknak másnemű ren-
deltetését szabta meg, úgy, hogy ezek a pótv-
avadalomtól elvonatvan, a köztisztviselők is-
mét visszaestek a nyomorúságba. Tovább
melve, vajolja, hogy ez a körülmény indit-
totta őt fölért a mult évben előterjesztett
amaz indítvány megételére is, hogy a város
— az állami közigazgatás keretébe vagó és
az ő általa fizettet tisztviselők által végzett
munkák ellenértékeppen bizonyos állami tá-
mogatást kérjen a kormánytól. Meg van róla
gözdöve, hogy ezt úgy Szentes, valamint
minden más város is, meg is fogják kapni
és hogy ez a támogatás jelentékeny lesz. De
hogy mikor következik el ennek az ideje: azt
senki nem tudhatja. És mert a köztisztviselők
helyete, mostani javadalmazásuk mellett
igazán nyomorúságos és annak javítása ha-
lasztást többé nem tőr, — épp ezért indit-
ványozza első sorban azt, hogy ebben az ügy-
ben, minden netaláni halasztó indítvány el-

lenre, már most érdemben határozni: a közgyűlés; indítványozza továbbá azt, hogy a tisztviselők kérelmét, úgy ahogy adva van, a maga egészében teljesítsék, vagyis a fizetésekért, a 2000 korona jövedelemtől lefelé 30 százalékkal emeljék a fizetésük 20 százalékát, mint lakbérilletményt adják meg nekik.

Csúcs Lajos osztja az előtte szólónak nézetét abban, hogy a városi köztisztviselők fizetése nyomorúságos. De a fizetés rendezését most tárgyalni: nem tartja időszerűnek és éppen ezért halasztó indítványt tesz.

Szedes János amikor örömmel csatlakozik Burián Lajos indítványához, igen helyesen és nagy hatást kelte, mutat rá arra, hogy a mind súlyosabba való életcondok és megélhetési viszonyok köz- és magántisztviselői pályákon egyaránt annyira éreztetik nyomásztó hatásukat, hogy végig az egész vonalon felmerült és kielégítésre is talál a helyzetben való javítás jogos követelése. Köztisztviselőink azonban nem követelnek, hanem kérnek, kérelmüket a képviselőtestülethez intézik, melynek bizalmából állásukat nyerték és ugyan szép volna-e, emberies dolog volna-e ridegen elzárkózni a saját fiainak jogos kérelme elől akkor, mikor a civilistától kezdve, le egészen az utolsó szolgai fizetésig, mindenütt emelést kérnek, vannak és kapnak is? Nem is tételiz fel a város képviselőtestületéről, hogy meg ne adja a módot arra, hogy a városi köztisztviselői nyomorúságos helyzetén segítsen s ezért ő is melegen ajánlja Burián Lajos indítványának elfogadását.

Weisz Lipót kérdést intéz a polgármesterhez az iránt: hogy értelmezik a fizetés javítás és a lakbérilletményt és mikor erre felvilágosítást kap, kijelenti, hogy a maga részéről a 30 százalékos emelést megszavazza, de a lakbérilletményt nem.

Petrovics Soma ékes szavakban vázolja a városi tisztviselők nyomásztó anyagi helyzetét a mai nyomorúságos fizetés mellett és csatlakozva Burián Lajos indítványához, annak elfogadására kéri képviselőtársait.

Balogh János jelentkezik ez után szólásra. Nem fordított időt arra, hogy aláspontját hosszasan fejtegetse. Sokkal döntőbb érvel állott elő annak igazolására, hogy miért üdvözlő ő örömmel Burián Lajos indítványát, miért csatlakozik ezen indítványához és mi birta őt rá arra, hogy ebben a kérdésben fel is szóljon. Rabirta egy városi irnok háztartásának havi költségvetése, melyet a rendelkezésére bocsátott s a ki felvételére a havi szükségese mutatkozni, felkérte. Olyan városi irnokról van szó, akinek csak felesége van, gyermekei nincsenek és aki család nem tart, mert nem tarthat. Aztán felolvasta tételről tételre azt a költségvetést, melynek minden tételéből a nyomorúság, a koldusszegénység ordít felénk. Ha hetenként csak egyszer eszik húst, ha naponta csak háromnegyedliter tejet fordít az élelmére az az irnok s a maga és felesége ruhakódására éven át mindössze 35 frtot költ el, akkor sem marad neki a hónap végén 1—2 trtyánál több előre nem látható kiadásokra. Pedig melyik — akár a leggyeszterűbb haztartás is — az, ahol ilyen előre nem látható kiadások elő nem forduljanak? — Valóban, e költségjegyzéknek csattanósabb, de megdöbbentőbb bizonyítékok alig lehetett felhozni a tisztviselők kérelmének jogossága mellett.

Csik Kovács József a tőle már megszokott modorban beszél a kérelem teljesítése ellen, de azavait — többszöri polgármesteri figyelemztetés dacára is — elnyeli a méltatlankodás egyre hangosabban zúgó moraja.

Fekete Demeter szintén a fizetésjavítás ellen van.

Végül még Szóke István kért, a kedélyek megnyugtatsa végett, felvilágosítást az iránt, hogy milyen mértékben fogja a tervezett fizetésjavítás a pótlódó emelkedését befolyásolni és miután elnöklő polgármester a vitát berekesztette, Burián Lajos elheltett a zárzó jógával, amivel alig egy percet vett igénybe, mert a kérdést annyira kimerítettnek látta, hogy csupán indítvány elfogadását kérte utoljára.

Ezután már csak a szavazás volt hátra és miután 10 képviselő névszerinti szavazást kért, ezt a polgármestert el is rendelte úgy, hogy a tisztviselők — kivétel nélkül mind — tehát azok is, akik különben városi képviselők, a szavazástól tartózkodjanak.

Az így megjejtett szavazás eredménye az, hogy Burián Lajos indítványát 76 szavazattal 37 szavazat ellenében elfogadták, mely eredmény kihirdetését és a határozat kimondását lelkes eljenzéssel fogadta a közgyűlés.

A képviselők nagy része ezután, igazán emelkedett hangulatban, elvonult és megesappant érdeklődés mellett tárgyalták le a napirend még hátralevő ügyeit.

Megbízta a tanácsot, hogy a miniszteri leg jóváhagyott kéményseprési szabályrendelet végrehajtása tárgyában tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A dorozsmai ménszakasz parancsnokságának kérelmére elhatározták, hogy a Szentestre küldött méneket ezután díjtalanul látják el élelemmel s a számadásokat jóváhagyva, a közgyűlés fél 12 órakor bezárult.

Ujdonságok

Szentes, 1904. július 14.

— Beiratkozás a földmives iskolába.

A szomszédos hőmező-vásárhelyi földmives iskolába való beiratkozások megkezdődtek. Ebből az alkalomból Szedes János, az iskola igazgatója figyelembe ajánlja ezt az elméleti és gyakorlati kiképzésre egyaránt kitűnően berendezett és felszerelt iskolát mindazoknak, akik a mezőgazdálkodásban jó és biztos kiképzést चाहतnak szerezni és akik saját birtokukon mint kisgazdák akarnak működni, vagy pedig esetleg olyan egyéneknek, akik állásba akarnának menni és mint munkavezetők, munkafelügyelők, botosipának ohajtanák kenyerüket megkeresni. Az igazgatóság ezen utóbbiakat, ha arra éremeseknek találtnak, mindig jobbnál-jobb és nekik megfelelő állásba szokta elhelyezni. A tanulók élelmézést, lakást és mosást bent az iskolában kapnak, aminek fejében a két éves tanulmány alatt 600 koronát kell fizetni, előleges felvétel részletekben. Az iskolában 10 állami és 5 városi ingyenes alapítványi hely van rendszeresítve, amelyekre leginkább csak a vásárhelyi szegénysorsú gazdák fiait tartatnának szomat. Egyébként az érdeklődőket az iskola igazgatósága készségesen megad — levélbeli megkeresésre is — minden szükséges felvilágosítást és prospektust is küld.

— Pályázat segédjegyzői állásra. A Tömörkényi községben rendszeresített 600 korona évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot hirdet f. hó 18-an délután 5 órakor lejáró határidővel, Tassnady Imre csongrádi főszolgabíró, akiehez a kedlőben felszerelt kérvények a jelzett időig beküldhetők. Az állásra csak jegyzői oklevéllel bíró, esetleg 6 gimnáziumi vagy polgári iskolai osztályt végzett egyének pályázhatnak.

— A megrendelések gyűjtése. A megrendelések gyűjtéséről szóló törvénynek sok a barátja, de sok az ellensége is. Különösen a vidéki városok látják szívesen a törvényt, melynek egyes rendelkezéseitől remélték, hogy a helyi ipar és kereskedelem inkább fel fog lendülni. A törvény ellenségei viszont az osztrák gyárosokból és a fővárosi kereskedőkből kerültek ki, akiknek érdekeit az nagy mértékben megtámadta. A fővárosi kereskedők nem is nyugodtak és minden követ megmozgattak, hogy a törvénynek rájuk nézve sérelmes intézkedései kikörigáltassanak. A

kereskedők törekvései, úgy látszik, sikerrel járnak, mert a kereskedelemügyi miniszter a törvényt reformálni akarja. Mielőtt a reform elkészülne, a miniszter szaktanácskozást szándékozik egybehívni, ahol a panaszok és a törvény sérelmes intézkedései, valamint a reformra vonatkozó dolgok tárgyaltnának.

— Hogy él egy városi irnok? Szentes város irnokainak 400 frt, az él fizetésük. Ezt a fizetést emelte most a f. hó 11-iki közgyűlés 50 százalékkal, — amikor tehát ez a határozat jögerőre emelkedik, a városi irnok javadalma, lakbérrel együtt 600 frt lesz. A vitába, melyet a fizetésjavítás kérdése a közgyűlésben felidézett, komoran világitott bele egy kis statisztika, melyet Balogh János mutatott be, érdekes beszéde keretében, annak a bizonyítására: milyen nyomorúságosan tengeti életét egy városi irnok a mai 400 frtos évi fizetéséből. A szóban levő statisztika olyan irnok háztartási kiadásait öleli fel, akinek csak felesége van, gyermekei nincsenek. Ezt a piciny háztartást a következő kiadások terhelik: állami, községi és egyházi adóban 15 frt; nyugdíj járulékban 20 frt; vásárlásonként fél kiló hús 52 szer, 14 frt. 56 krajcár; zsiradék hetenként 1 kiló szalonna 40 frt; napi háromnegyed liter tej 21 frt 90 krajcár; főzelékre 8 frt; napi 1 és fél tojás 5 frt 50 krajcár; gyűrni való liszte 12 frt; zöldségre 6 frt 50, ecet és fűszer 7 frt; mosószappan 4 frt 50 krajcár; petróleum 8 frt 25 krajcár; ivóvízhordásért 2 frt 65 krajcár; mosóvíz hordásért 2 frt 08 kr; vasaláshoz szénét 2 frt 50 krajcár; 3 koszi tüzelő szalmáért 12 frt; két öl tűzifa 30 frt; orvosnak és gyógyszerre 10 frt; lakbér 55 frt; két személyre 4 pár cipő 18 frt; felső és alsó ruhára kettőjüknek 35 frt; kenyérré 45 frt; temetkezési egyleti járuléka 10 frt. Összesen 389 frt 34 kr. Cséledet nem tart és így marad neki egy egész esztendőre előre nemlátható kiadások fődözésére 1 frt 66 krajcár. Hát ilyen urasán él Szentesen egy városi irnok.

— Hazasság. Molnár Géza fiatal kereskedő f. hó 11-én lépett házasságra Mikóczy Marika kisasszonnyal, Mikóczy Imre helybeli földbirtokos kedves leányával. A polgári hazasságkötés után, ugyanaz nap délután 5 órakor adták az egyházi áldást, a helybeli református templomban, az új házaspár frigyére.

— A szénkéneg áremelkedése. Arra való tekintettel, hogy a szénkéneg évi fogyasztása a 30000 métermaszatt messze túlhaladja, mely mennyiségnek beszerzése és a szőlők fenntartása érdekében az egyes szőlőbirtokosok között való kedvezményes kiosztása olyan nagy aldozatot követel immar az államkincstártól, mely messze túlhaladja az e címen nyújtható támogatás határát és olyan nagy teherrel súlyosodik az államkincstárra, hogy azt a terhet egy mivélési ág érdekében az összes adózó polgarok vállaiira hiritani nem igazságos és nem méltányos, — szénkéneg raktári eladási árat a f. hó 1-től kezdődően métermaszánkint az eddigi 30 koronáról 31 koronára emelte fel a földmivélésügyi miniszter, úgy azonban, hogy a bizonyos szénkénegraktarak által szédhető maximumis kezelési díj jövőre sem lehet nagyobb, az eddigi métermaszánkint 1 korona 20 fillérlél. A szénkéneghordókat a szénkéneget vevő felek által letendő biztosíték ellenben a miniszter, a f. hó 1-től kezdve, a következőkben állapítja meg: 1 métermasza irtartalmú hordóért 15, — két métermasza irtartalmúért 25, — három métermasza irtartalmúért 35, és öt métermasza irtartalmúért 45 korona biztosíték teendő le az eddigi érvényben volt 28, 45, 60 és 80 korona helyett. Biztosíték nélkül ezután sem kötelezővényre, sem váltóra, sem elismervényre, sem közösi jótállásra, senkinék, közösiéknék sem lehet a szénkénegraktarakból hordót kikölcsonözni. Aki pedig a hordót 3 hónapon belül nem szállítja vissza, vagy nem sértetlen állapotban szállítja vissza, akkor a biztosíték a szénkénegszamadásban a kincstár javára lesz visszatartandó és a raktárak által az adóhivataltba beszállítandó és mint hogy a biztosítéki összeg a vissza nem szal-

lított, vagy sértett állapotban visszazállított hordó költségét nem fedezi, köteles a raktár a külbözeget is a vevőtől behajtani, mely külbözeget hordónként ugyanannyi, mint a biztosíték összeg volt. Mind ezekre ezennel felhívjuk a szőlőtulajdonosok figyelmét.

— **Eljegyzés.** Ifjú Bernáth Elek helybeli kereskedő f. hó 12-én jegyezte el magának Ugray Ilonka kisasszonyt, Ugray Antal helybeli vendéglős kedves leányt.

— **A kereskedő egylet** f. hó 24-iki nagy népnünepélyére és táncmulatságára nagyban folytak az előkészületek, a buzgó rendezőség faradhatatlanul iparkodik a mulatság teljes sikerét biztosítani és a nagy érdeklődésből ítéve, mely a közönség széles rétegeiben már is megnyilatkozik, előrelátható, hogy ez a törekvése nem is lesz meddő. A délutáni sétahangversenyhez és az esti zárkörű táncmulatsághoz a zenét a szegedi honvédezenekar fogja szolgáltatni, a Széchenyi-eszarda főudott nagy sátorában pedig néptáncmulatság lesz, az első magyar zenekar közreműködésével.

— **Tüzrendészeti jelentés.** Berény János, a II. és III. tized kéményseprő mestere jelentést tett a kapitányságon, hogy mióta a magánfelek maguk fizetik a seprési díjakat, azóta az ő kerületében csaknem minden ötödik házál füstvezeték csövek nyúlnak ki a falakon, az udvarokon szabad utazásokat alkalmazznak, szabad mosó és főzőkályhákat építenek, sőt nyitott folyosókon kátráküthelyeket alkalmazzak, miket használat után eltávolítanak. Mind ezekben kéri a vizsgálat megejtését és az illetők szigorú utasítását.

— **Panasz a kecské körül.** A közeli Mindszentén Jaksák Eszter és társai — összesen tizenketten — közösen tartanak egy bakkecskét. Fráncsek Mihály mindszeinti kereskedő pedig szintén foglalkozik kecsketejtással, csak hogy ő anyakecskét tart. Mind a két állat remek példány és hasznos hajt a tulajdonosoknál. Mindazonáltal néminemű panasz kerekedett a két kecské körül, hogy-hogy nem, ki tudná megmondani, az történt ugyanis, hogy a Jaksák kecskéje látogatást tett a kereskedő kecskéjénél és ennek a látogatásnak — következménye lett. Persze, Francsek ebből nem csinált botrányt. Jaksák ellenben — megtudva az örvendetes családi eseményt — egy koronát követelt a kereskedőtől a kecske vizitért. Persze, hogy Francsek ennek a megfizetését megtagadta és önként következik, hogy ebből pár lett, melynek elintézése f. hó 6-án Mindszent község előjáróságát foglalkoztatta.

A kihallgatásnál a kereskedő azzal védekezett, hogy neki nincs tudomása a kérdés vizitéről, amit ő nem engedett volna meg, mert olyan girhes kecskét, amilyen a Jaksáké, be sem bocsátana a portájára.

— Hat aztán egészséges lett-e a gida? kérdezi a tárgyalást vezető előjáró.

— Nagyon egészséges, szép kis jószág volt. Het koronát kaptam érte; feleli a kereskedő, látható megelégedéssel.

— Az anyja se lett beteg?
— Dehogy. Kutyabaja se lett.
— Lehet használni?
— Oh, igen. Éjjel-nappal hasznalom. Erre a humoros kérdés-feleletre aztán olyan derűs lett a hangulat, hogy az előjáróság tagjai közül többen — nehogy a valóság nyugodt menetét zavarják — kimene-kültek a folyosóra.

— **Véres verékedés Anyáson.** Lichtenberg Mór és Vajda Sándor nagy birtokosoknak a Pallavicini-uradalomhoz tartozó anyási majorjában táncmulatság volt vasárnap a csomózó-házban. Erre a mulatságra atruccantak Mindszentről Szépa Antal és Denes Sándor legényemberek is. Javában folyt a tánc, mikor Szépa Antal véletlenségből ráhagott az egyik anyási legény lábára. Figyelmet sem keltett akkor a dolog, folyt a vigasság tovább annak rendje és módja szerint. Eljártában azonban a mindszeinti legények elkövetkeztek és békésen indultak volna hazafelé, mikor a töltésen hirtelen egy csa-

pat legény álta el az útjukat. A legények a mulatságból szöktek meg, hogy kiléssék Szépa Antal és Denes Sándor. Kéztük volt az is, akinek Szépa Antal a lábára hágott: Dr. Abant Mihály kertészlegény az öcsésével és még öt társával, akik között két juhászlegény is volt. Az anyási legények megröhanak a mitsem sejtő két mindszeinti legényt és botokkal, husángokkal véresre verték őket. De működött közben a bicska is. Szépa Antal a súlyos utések elől a kocogósi erdőbe menekült és ott egy árokban összegücsített. Dene Sándor szintén kapott sebeket, de sérülései könnyebb természetűek. A verékedő legények ellen megtették a bűnvádi feljelentést.

— **Tűz a külterületen.** Besz Bálint mezőőr jelenti a kapitányságon, hogy Mucsi János kárára f. hó 9-én délelőtt egy vontató búza 16 korona értékben, Marsovszky Farkas IV. tized 474 szám alatti lakos gondatlansága miatt kigyuladt és leégett.

— **Öngyilkosság.** Mácsai Antalné Olai Anna szentlászói 37. szám alatti lakos tegnap hajnalban 4 órakor felakasztotta magát és mire végzetes tettet észrevették, már halott volt. A szerencsétlen asszony szívbeteg volt és betegsége, meg az a körülmény, hogy négy siketnéma gyermeke van, keserítette el annyira, hogy életét elemészette.

— **Fogorvos.** Kovács J. specialista fog és szájbetegségekre értesíti a közönséget, hogy elfoglaltsága miatt Szentesen való tartózkodását egy héttel meghosszabbította és így még a jövő héten át is rendelkezésre áll a segítségét igénybe venni akaró fogbajosoknak, — akiket arra figyelmeztet, hogy akik hozzá kívánnak fordulni, azt idejében tegyék, miután némely műtékek elvégzése több napot is igényelhet. Lakása a Petőfi-szálló 8 számú szobájában van.

Felhívás a közönséghez.

Az egyetemi ifjak »Szentesi Körének« vigalmi bizottsága nevében, azon tiszteletteljes kérelmével fordulok a t. közönséghez, hogy akinek amateur fényképe, eredeti rajzi (tollrajz, szénrajz, karikatura), festményei (aquarell, olaj, — fa — porcellan festés) vannak, sziveskedjenek az egyemi kör által kitűzött nemcsal érdekében azokat kiállításra rendelkezésünkre bocsájtani és azok közül a nélkülözhető műtárgyakkal a kört megajándékozni, hogy a nagyközönség között azok a mulatság jóvedelmének szaporítására kisorsolhatók legyenek. A kiállításra jelentkezni, valamint a műtárgyakat átadni egész augusztus hó 1-ig, mindennap délelőtt 11—12 óra között a kör helyiségében (Dzsófi-féle szálloda I. em. 7. sz.) alatti lehet.

Tisztelettel

Vajda Antal,
vig. biz. elnök.

Felösszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos »Szentés és Vidék« könyvnyomda

Tavaszi és nyári évad 1904.

Valódi brünni kelmék

Egy maradék 3.10 | 7-8. 10 kor. jó
hosszú, teljes férfül- | 12-14 kor. jobb
töntny (kabát, nadrág és | 16-18 kor. finom
mellényt) kiad csak | 21 kor. legfinom.

Egy maradék fekete szalonnitányhoz 20 kor — valamint felöltözöveket, türisztalont, selyemkangarnt stb gyári áron küld szét a realisnak és szolidnak elismert szövetyári raktár 30 12

Siegel-Imhol Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú küldésért jótállás.

Magánvevők előnye, hogy szövetet közvetlen a fenti cégnél, a gyárból rendelhetnek, jelentékenyek.

Csépléshez köszön,

== különböző fajtában ==
jutányosan kapható.

Sarkadi N. Ferencz
kereskedőnél.

2-1

Eladó házak.

Lóvy Henrik I-ső tized 199. sz.
Hoffer Lőrincz-féle háza;

Betlehem utcában levő I-ső tized 275. számú háza, mely már 2 telekre, engedélylyel elosztott és

4 tized 735 számú háza igen kedvező feltételek mellett eladók. Értekezni lehet a tulajdonossal. (10^a)

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csudagyógyszer, mely már ezeket megmentett, akik jükkori kicapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszer magyarázó könyveket díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki jükkori kicapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronicus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősiésére szorulnak csudás és eredménytel gyógyítja meg az évek óta állandóan beteget is. Öregék és ifjak írhatnak, az alatt jelzett címen a »State Medical Institute«-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeléstük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet a borzalmas betegségek-ből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindeki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkreó mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenképp azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika sz minden level portmentesen küldendő.

30 év óta Elsőrendű
Évi gyártmány 49.000 kerékpár.

Artyébkant-
szen és hór-
mentve.
Premierművek. EGGER.
Csehslovákia